

Interaction Effect of Institution and Globalization on Misery Index

Abolfazl Shahabad*¹ | Tayebeh Mouvivand²

¹. Professor, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran (Corresponding Autor), Email: a.shahabadi@alzahra.ac.ir, (ORCID: 0000-0002-9316-8296)

². MA in Economics, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran, Email: t.mouvivand23@gmail.com, (ORCID: 0000-0002-9316-8296)

Article Info.	ABSTRACT
Article type: Research Article	The misery index is an economic indicator that is obtained from the sum of the inflation rate and the unemployment rate, and its increase indicates a decrease in social welfare and the spread of poverty. The current research, using the panel data approach and the method of generalized moments (GMM), examines the impact of the institution and globalization on the misery index in two groups of countries with a per capita income above 25 thousand dollars and countries with a per capita income below 25 thousand dollars during the period of 2008-2020. The results show that the governance institutional index has a negative and significant effect on the misery index in both groups of selected countries. Based on this, a one percent improvement in the quality of governance leads to a reduction of the misery index by 0.26 percent in countries with high per capita income and 0.14 percent in countries with low per capita income. Also, the globalization index has a negative and significant effect on the misery index in both groups of selected countries, which means that a one percent increase in the globalization leads to a decrease in the misery index by 0.53% in countries with high per capita income and 0.29% in countries with low per capita income. Therefore, it is recommended to provide a suitable foundation for improving the quality of governance through the channel of improving the quality of laws and regulations, the rule of law, corruption control, and the efficiency and effectiveness of the government to take advantage of the globalization environment in order to achieve a low inflation rate and unemployment rate, so reducing the misery index.
Article history:	
Received: 31-01-2024	
Received in revised: 04-06-2024	
Accepted: 04-10-2024	
Published Online: 05-10-2024	
Keywords: Misery Index, Institution, Globalization, Innovation.	
JEL: E02, E31, F61, I25, O15.	

Cite this article: Shahabad, A., & Mouvivand, T. (2023). Interaction Effect of Institution and Globalization on Misery Index. *Journal of Economics and Modelling*, 14 (3), 117-140. DOI: [10.48308/jem.2024.234657.1891](https://doi.org/10.48308/jem.2024.234657.1891)

تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت

ابوالفضل شاه‌آبادی*^۱ | طیبه مومیند^۲

^۱ استاد گروه اقتصاد دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی دانشگاه الزهراء، تهران، ایران، رایانامه: a.shahabadi@alzahra.ac.ir (شناسه ارکید: 0000-0002-9316-8296)

^۲ کارشناسی ارشد گروه اقتصاد دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی دانشگاه الزهراء، تهران، رایانامه: t.moumivand23@gmail.com (شناسه ارکید: 0000-0002-9316-8296)

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	شاخص فلاکت یک نشانگر اقتصادی است که از جمع نرخ تورم و نرخ بیکاری به دست می‌آید و افزایش آن به معنی کاهش رفاه اجتماعی و گسترش فقر است. تحقیق حاضر با رویکرد داده‌های تابلویی و روش گشتاورهای تعمیم‌یافته به بررسی تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت در دو گروه از کشورهای با درآمد سرانه بالاتر از ۲۵ هزار دلار و کشورهای با درآمد سرانه پایین‌تر از ۲۵ هزار دلار طی دوره ۲۰۲۰-۲۰۰۸ می‌پردازد. نتایج برآورد نشان می‌دهد شاخص نهادی حکمرانی تأثیر منفی و معناداری بر شاخص فلاکت در هر دو گروه از کشورهای منتخب دارد. بر این اساس یک درصد بهبود در کیفیت حکمرانی ۰/۲۶ درصد در کشورهای با درآمد سرانه بالا و ۰/۱۴ درصد در کشورهای با درآمد سرانه پایین منجر به کاهش شاخص فلاکت می‌شود. همچنین شاخص جهانی شدن تأثیر منفی و معناداری بر شاخص فلاکت در هر دو گروه از کشورهای منتخب دارد بدان معنا که یک درصد افزایش در جهانی شدن ۰/۵۳ درصد در کشورهای با درآمد سرانه بالا و ۰/۲۹ درصد در کشورهای با درآمد سرانه پایین منجر به کاهش شاخص فلاکت می‌شود. بنابراین توصیه به بسترسازی مناسب بهبود کیفیت حکمرانی از کانال بهبود کیفیت قوانین و مقررات، حاکمیت قانون، کنترل فساد و کارایی و اثربخشی دولت در راستای بهره‌گیری از فضای جهانی شدن به منظور دستیابی به نرخ تورم و نرخ بیکاری پایین (کاهش شاخص فلاکت) می‌گردد.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۱ تاریخ ویرایش: ۱۴۰۳/۰۳/۱۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۱۳ تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۷/۱۴	
واژه‌های کلیدی: شاخص فلاکت، نهاد، جهانی شدن، نوآوری.	
طبقه‌بندی JEL: E01, E02, E15, F61, O15.	

استناد: شاه‌آبادی، ابوالفضل؛ مومیند، طیبه (۱۴۰۲). تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت. *اقتصاد و الگوسازی*، (۳) ۱۴۰، ۱۱۷-۱۴۰. DOI: [10.48308/jem.2024.234657.1891](https://doi.org/10.48308/jem.2024.234657.1891)

۱. مقدمه

در اقتصاد نرخ رشد اقتصادی^۱، نرخ تورم^۲ و نرخ بیکاری^۳ از اهمیت بسیار بالایی برخوردار هستند و بررسی آن‌ها می‌تواند کلیاتی از وضعیت یک اقتصاد را نشان دهد. در این بین، دو نرخ بیکاری و تورم از نظر عموم مردم اهمیت بیشتری دارند. زیرا، تغییرات آن‌ها را به صورت مستقیم و سریع در زندگی‌شان حس می‌کنند. این اهمیت تاحدی بود که در ابتدای دهه ۷۰ میلادی، از جمع این دو نرخ شاخصی به نام شاخص فلاکت^۴ ابداع شد که از جمله نماگرهای اقتصادی^۵ است که به وسیله اقتصاددان مشهور آرتو اوکان^۶ در دهه ۷۰ میلادی معرفی شد. مقایسه شاخص فلاکت میان کشورها، می‌تواند شکاف رفاهی بین کشورها را به خوبی نمایان سازد (دادگر و نظری، ۱۳۹۲)؛ زیرا تورم یکی از حادترین مشکلات اقتصادی است که آثار سوء فراوانی از جمله عدم ثبات اقتصادی، فقر، کاهش نرخ رشد اقتصادی، کاهش سطح رفاه عمومی و افزایش نابرابری در توزیع درآمد را بر سیستم‌های اقتصادی و نظام سیاست‌گذاری بر جای می‌گذارد (کاکویی و نقدی، ۱۳۹۱). تورم با افزایش هزینه‌های زندگی و تحلیل قدرت خرید افراد باعث کاهش سطح استانداردهای زندگی نسبت به قبل شده بنابراین عاملی برای به وجود آمدن فعالیت‌های مجرمانه تلقی می‌شود (آلمیدا و همکاران^۷، ۲۰۰۵). همچنین بیکاری یکی از بزرگ‌ترین مشکلات به ویژه در کشورهای درحال توسعه است که تبعات اقتصادی و اجتماعی زیادی از جمله بالا رفتن میزان فقر و نابرابری که منشا آسیب‌های اجتماعی است را در پی دارد و موجب بی‌ثباتی جامعه می‌شود (یوسفی شیخ رباط و چاوشی، ۱۳۹۸). بیکاری باعث کاهش امنیت شغلی افراد می‌شود و همواره این ترس در

1. Economics Growth Rate

2. Inflation Rate

3. Unemployment Rate

4. Misery Index

5. Economic Rate

6. Aokan

7. Almida et al.

افراد شاغل وجود دارد که ممکن است شغل خود را از دست بدهند بنابراین باعث بروز نارضایتی و کاهش رفاه می‌شود (روپراه و لیوانگاس^۱، ۲۰۱۰). کار اصلی‌ترین دارایی افشار ضعیف جامعه به شمار می‌رود و وخیم‌تر شدن وضعیت بازار کار سبب افزایش شکاف طبقاتی، گسترش فقر و به تبع آن افزایش مشکلات و معضلات اجتماعی می‌شود (ایزدخواستی و همکاران، ۱۳۹۷).

از اینرو شناخت عوامل اثرگذار بر شاخص فلاکت برای کسب اطمینان از کارکرد موثر اقتصاد و توانایی آن در کاهش نرخ فلاکت ضروری است. از آنجایی که هدف اصلی کشورها افزایش رفاه و بهبود شرایط زندگی مردم است افزایش اشتغال و کاهش تورم دو ابزار مهم جهت رسیدن به این هدف به شمار می‌روند. بنابراین بررسی عوامل موثر بر شاخص فلاکت به عنوان ترکیب خطی نرخ تورم و نرخ بیکاری در کشورهای با درآمد سرانه پایین و دارای نرخ فلاکت بالا و همچنین مقایسه با کشورهای با درآمد سرانه بالا در تحقق این هدف نقش بسزایی دارد.

افزایش اشتغال و کاهش تورم (کاهش نرخ فلاکت) نیازمند استفاده از الزامات و سیاست‌های مختلفی است و در این راستا توجه به ابعاد جهانی شدن و همچنین کیفیت حکمرانی از جمله این الزامات به شمار می‌روند.

آمارها نشان دهنده نرخ فلاکت بالاتر در کشورهای منتخب تولید کننده علم با درآمد سرانه پایین نسبت به کشورهای منتخب تولید کننده علم با درآمد سرانه بالا است. هرچند ابعاد جهانی شدن به عنوان عاملی جهت افزایش رشد اقتصادی کشورهای با درآمد سرانه پایین نقش دارد و حکمرانی هم به توسعه اقتصادی و کاهش فلاکت در این کشورها کمک می‌کند اما هنوز توجه چندانی به آن‌ها نشده است که بیانگر عملکرد ضعیف کشورهای منتخب تولید کننده علم با درآمد سرانه پایین در به کارگیری هر یک از این الزامات و سیاست‌ها جهت کاهش نرخ فلاکت است. بنابراین با توجه به شکافی که

^۱. Ruprah & Luengas

بین کشورهای منتخب تولیدکننده علم در هریک شاخص‌های جهانی شدن و نهاد وجود دارد و نیز وجود فلاکت بالاتر در کشورهای منتخب تولید کننده علم با درآمد سرانه پایین نسبت به منتخب تولید کننده علم با درآمد سرانه بالا، ضرورت بررسی موضوع احساس می‌شود. از این‌رو تحقیق حاضر با رویکرد داده‌های تابلویی و روش گشتاورهای تعمیم‌یافته به بررسی تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت در دو گروه از کشورهای منتخب تولید کننده علم با درآمد سرانه بالا و پایین طی دوره زمانی ۲۰۲۰-۲۰۰۸ پرداخته است.

در راستای دستیابی به اهداف تحقیق، ابتدا ادبیات موضوع و سازوکار تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت تبیین و تشریح می‌شود. در ادامه پیشینه پژوهش‌های تجربی و جنبه‌های نوآوری تحقیق بیان می‌شود. پس از آن الگوی تحقیق معرفی شده و برآورد الگو صورت می‌گیرد. در پایان نیز نتایج برآورد تفسیر و توصیه‌های سیاستی ارائه می‌شود.

۲. مبانی نظری

شاخص فلاکت یک نشانگر اقتصادی است که از ترکیب خطی معمولی دو متغیر مهم نرخ تورم و نرخ بیکاری به دست می‌آید و یکی از مهمترین سنجه‌های رفاه اجتماعی محسوب می‌شود در این قسمت ابتدا به بررسی سازوکار تأثیر نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت می‌پردازیم سپس سازوکار تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت بیان می‌شود.

سازوکار تأثیر نهاد بر شاخص فلاکت

بانک جهانی حکمرانی خوب را نهادها، قوانین رسمی و غیررسمی و آداب و رسوم تعریف می‌کند که به وسیله آن‌ها قدرت در جهت مصلحت عمومی در یک کشور اعمال می‌شود و شامل شش مولفه حق اظهار نظر و پاسخگویی، ثبات سیاسی، کارایی و

اثربخشی دولت، تنظیم مقررات، حاکمیت قانون و کنترل فساد است (کافمن و همکاران^۱، ۲۰۰۹).

بهبود کیفیت نهاد بسترساز بهبود کیفیت و افزایش کمیت عوامل تولید جهت تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشورها به شمار می‌رود و بهبود کیفیت نهادها در هر کشور برای حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان و استفاده مطلوب از تمامی ظرفیت‌های عوامل و ایجاد ظرفیت‌های جدید عوامل تولید، یک الزام اساسی است. از آنجا که در اقتصاد همواره فعالین اقتصادی جهت اتخاذ تصمیمات اقتصادی به قیمت نسبی و بازدهی نسبی عوامل توجه دارند لذا انتظار می‌رود بهبود کیفیت حکمرانی از طریق بهبود کیفیت قانون، بهبود اثربخشی دولت، بهبود حاکمیت قوانین و مقررات، کنترل فساد و اتخاذ سیاست‌های کلان اقتصادی هدفمند، به منظور افزایش قدرت رقابت‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی، اقدام به اصلاح قیمت‌های نسبی عوامل و بازدهی نسبی عوامل تولید به نفع بازار عوامل جدید تولید جهت حرکت به سمت اقتصاد دانش بنیان نماید. زیرا با بهبود کیفیت عوامل تولید از یک سو و همچنین افزایش کمیت برخی از عوامل تولید از سوی دیگر شاهد توسعه بازار عوامل تولید بویژه عوامل جدید تولید و بسترسازی بسط فعالیت‌های تولیدی خواهیم بود که سبب تغییر شیب و یا انتقال تابع تولید و تقاضای عوامل تولید و بالتبع باعث تغییر شیب و انتقال منحنی عرضه کل و در نهایت کاهش همزمان نرخ بیکاری و تورم (کاهش نرخ فلاکت) می‌شود.

همچنین انتظار می‌رود حکمرانی خوب با استفاده از ابزارها و سیاست‌های صحیح اقتصادی موجب ایجاد فضای باثبات سیاسی و اقتصادی گردیده و درضمن با اتخاذ سیاست‌های منسجم و هماهنگ اقتصادی (متناسب با ساختار اقتصادی) از کانال اصلاح قیمت‌های نسبی عوامل از یک سو موجب بهره‌برداری مناسب از مزیت‌های نسبی طبیعی گردیده و از سوی دیگر از کانال اصلاح قیمت‌های نسبی عوامل هدفمند به نفع

^۱. Kaufmann et al.

عوامل تولید دانش بنیان همچون تحقیق و توسعه، نوآوری، سرمایه انسانی و... به ایجاد مزیت‌های نسبی اکتسابی، افزایش بهره‌وری و بازدهی عوامل تولید کمک کرده و منجر به تغییر ساختار اقتصادی گردیده و بالتبع شاهد تغییر شیب و انتقال تابع تولید، منحنی عرضه کل و مهار هم‌زمان نرخ بیکاری و تورم (کاهش نرخ فلاکت) خواهیم بود.

همچنین با بهبود بهره‌وری عوامل و به کارگیری دانش‌های جدید در فرایند تولید، شاهد بهبود کیفیت محصولات و افزایش قدرت رقابت‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی کشور در سطح داخلی و بین‌المللی می‌گردد. بهبود شاخص حکمرانی علاوه بر ایجاد زیرساخت‌های فیزیکی و سرمایه‌های اقتصادی کشور از کانال کیفیت قوانین و حاکمیت قانون، کنترل فساد و حمایت از حقوق مالکیت معنوی بسترساز سرمایه‌گذاری در ابداعات و اختراعات، افزایش هزینه‌های تحقیق و توسعه و فناوری‌های جدید بوده و از طریق افزایش بهره‌وری و رونق تولید محصولات با کیفیت نیز موجب کاهش نرخ تورم و نرخ بیکاری (شاخص فلاکت) می‌گردد (شاه‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۶). بنابراین انتظار می‌رود حکمرانی خوب با اتخاذ سیاست‌های هدفمند و براساس شناخت دقیق از ساختارهای اقتصادی از کانال اصلاح ساختار اقتصادی و هدایت اقتصاد به سمت مولفه‌های اقتصاد دانش بنیان منجر به رشد درونزا و برون‌نگر شود تا از طریق افزایش بهره‌وری و بهبود قدرت رقابت‌پذیری سهم خود را در اقتصاد جهانی افزایش داده و منجر به کاهش شاخص فلاکت شود.

سازوکار تأثیر جهانی شدن بر شاخص فلاکت

جهانی شدن پدیده‌ای چند وجهی است که نه تنها اقتصاد بلکه سایر زمینه‌های مطالعاتی از جمله سیاست و جامعه‌شناسی را نیز در بر گرفته و می‌تواند فرصت‌ها و تهدیدهایی برای کشورها به همراه داشته باشد.

جهانی شدن در مفهوم اول گسترش جغرافیایی را در بر دارد یعنی می‌تواند در

کاهش یا حذف موانع تجاری، محدودیت‌های ارزهای خارجی، تعرفه، کنترل سرمایه و جابه‌جایی عوامل تولید و کالا و خدمات نقش اساسی داشته باشد. در مفهوم دوم وابستگی‌ها، پیوندها و تعاملات اقتصادی بین کشورها را در بر دارد و حجم و ماهیت جریان‌های بین‌المللی را تغییر می‌دهد.

جهانی شدن از طریق حرکت عوامل تولید و حرکت کالاها و خدمات موجب تغییر ساختار اقتصادی کشورها شده و می‌تواند موجب فرصت‌ها و تهدیدها برای فعالین اقتصادی کشور گردد. با ادغام بیشتر اقتصادها در اقتصاد جهانی، ساختار اشتغال تغییر کرده و موجب ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتر برای افراد با مهارت بالا گردیده و ممکن است موجب از دست رفتن فرصت‌های شغلی برای افراد با مهارت پایین شود. فرصت‌های شغلی جدید عمدتاً منجر به رشد تولیدات در بخش‌های صادرات محور، افزایش درآمد صاحبان عوامل تولید و کاهش فقر می‌شود. در صورتی که ساختار اقتصادی کشوری دارای پویایی و قوی باشد با ورود به فضای جهانی شدن و بهره‌گیری از فرصت‌های ایجاد شده می‌تواند موجب فرصت‌های شغلی جدید برای صاحبان عوامل تولید از یک سو و دسترسی به بازارهای بین‌المللی کالاها و خدمات برای فعالین اقتصادی از سوی دیگر می‌شود. در این صورت جهانی شدن موجب تخصیص بهینه منابع و تخصص‌گرایی و افزایش قدرت رقابت‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی و در نتیجه کاهش هم‌زمان نرخ بیکاری عوامل تولید و نرخ تورم (کاهش شاخص فلاکت) می‌گردد.

در حالی که ساختار اقتصادی کشور فاقد پویایی و مزیت نسبی اکتسابی در فعالیت‌های اقتصادی باشد، امکان دارد با ورود به فضای جهانی شدن شاهد از دست رفتن فرصت‌های شغلی برای عوامل تولید و فقدان قدرت رقابت‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی داخلی در بازارهای داخلی و بین‌المللی باشیم و در این صورت شاهد افزایش نرخ بیکاری عوامل تولید از جمله نیروی کار بوده ولی ممکن است به مرور زمان با اصلاح ساختار اقتصادی از طریق هدایت عوامل تولید به فعالیت‌های دارای مزیت نسبی طبیعی

یا شکل‌گیری فعالیت‌های دارای مزیت نسبی اکتسابی موجب کاهش نرخ تورم و نرخ بیکاری و بالتبع شاهد کاهش نرخ فلاکت باشیم.

همچنین ورود هر کشور در فضای جهانی شدن از طریق دستیابی به فناوری‌های جدید و بستر جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیز موجب رشد فعالیت‌های تولید و افزایش عرضه کل موجب کاهش هم‌زمان نرخ تورم و افزایش فرصت برای اشتغال عوامل و بالتبع کاهش نرخ فلاکت گردد. درضمن انتظار می‌رود بهره‌گیری از فرصت‌های ورود به فضای جهانی شدن موجب دستیابی به بازارهای بین‌المللی و کاهش هزینه‌های معاملات تجاری برای کشورهایی که توان تولیدات براساس مزیت نسبی اکتسابی دارند، گردد. لذا برای کشورهایی که بصورت هدفمند وارد فضای جهانی می‌شوند می‌توان انتظار کاهش نرخ فلاکت را بویژه در فضای میان‌مدت و بلندمدت داشت. در مقابل برای کشورهایی که قادر به بهره‌گیری از فرصت‌های جهانی شدن نمی‌باشند با موانع تعرفه‌ای و غیر تعرفه‌ای سایر کشورها مواجه بوده که این امر موجب عدم تخصیص غیربهبینه منابع و آسیب به بازار عوامل تولید و فعالیت‌های اقتصادی و بالتبع افزایش نرخ فلاکت خواهد شد و درضمن افراد این کشورها محکوم به استفاده از محصولات بی‌کیفیت و با قیمت تمام شده بالاتر خواهند بود.

سازوکار تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت

جهانی شدن فرصت‌ها و تهدیدهای فراوانی دارد که نحوه استفاده از فرصت‌ها و تبدیل تهدیدها به فرصت برای کاهش شاخص فلاکت به کیفیت نهاد حکمرانی خوب بستگی دارد. نهاد حکمرانی باید با اتخاذ سیاست‌های هماهنگ و به صورت هدفمند در راستای بهره‌گیری از فرصت‌های ایجاد شده توسط جهانی شدن عمل کرده و همچنین با تدابیر صحیح و هدفمند و از طریق بهبود شاخص‌های حکمرانی و ورود هدفمند و مرحله‌ای به فضای جهانی شدن مانع از غلبه تهدیدات جهانی شدن بر ساختار اقتصادی کشور

گردیده و با اصلاح تدریجی ساختار اقتصادی از کانال سیاست‌های هماهنگ و هدفمند موجب تضعیف تهدیدهای جهانی شدن از یک سو و بهره‌گیری از نقاط قوت داخلی و فرصت‌های جهانی شدن از سوی دیگر گردیده و در نتیجه سبب بهره‌گیری از ظرفیت تولید و همچنین توسعه فعالیت‌های اقتصادی متکی بر ایجاد مزیت‌های نسبی اکتسابی گردیده و بالتبع انتظار می‌رود از کانال توسعه فرصت‌های شغلی و فعالیت‌های اقتصادی شاهد کاهش همزمان نرخ بیکاری و تورم (کاهش نرخ فلاکت) باشیم.

به بیان دیگر انتظار داریم کشورهایی که دارای کیفیت نهادی مطلوب هستند دارای ساختار اقتصادی دانش بنیان یا در مسیر حرکت به سمت اقتصاد دانش بنیان باشند و با بهره‌گیری از فرصت‌های موجود جهانی شدن شاهد بسط بازار عوامل تولید جدید مثل نوآوری، سرمایه‌انسانی، فناوری، کارآفرینی و تحقیق و توسعه و بالتبع ایجاد بستر مناسب به منظور دستیابی به مزیت‌های نسبی اکتسابی جدید در راستای افزایش قدرت رقابت‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی در سطح داخلی و بین‌المللی و کاهش نرخ فلاکت باشیم. بنابراین اگر حاکمیت بخواهد از فضای ورود به جهانی شدن در جهت کاهش شاخص فلاکت بهره‌برد ضرورت دارد با شناخت دقیق از نقاط قوت و ضعف اقتصاد داخلی و فرصت‌ها و تهدیدهای جهانی شدن، کیفیت قوانین و مقررات، حاکمیت قانون، کنترل فساد و... را براساس تقویت بسترهای اقتصاد دانش بنیان و شکل‌گیری مزیت‌های نسبی اکتسابی جدید قرار داده و همچنین جهت‌گیری حاکمیت باید تبدیل مزیت‌های نسبی طبیعی تجدیدناپذیر به مزیت نسبی اکتسابی متکی بر دانش و بالتبع توسعه بازار عوامل تولید و فعالیت‌های اقتصادی و افزایش قدرت رقابت‌پذیری و کاهش نرخ فلاکت باشد.

۳. پیشینه پژوهش

مستولی‌زاده و سیلیس‌پور (۱۴۰۲) با بررسی رابطه بین مولفه‌های اقتصاد دانش بنیان بر شاخص فلاکت کشورهای منتخب در حال توسعه و توسعه‌یافته دریافتند در کشورهای

در حال توسعه منتخب مولفه‌های آموزش و مهارت، نوآوری و اختراع با شاخص فلاکت رابطه منفی و معناداری دارند، در حالی که مولفه فناوری اطلاعات و ارتباطات رابطه مثبت و معناداری دارد و مولفه رژیم نهادی و ساختار اقتصادی با شاخص فلاکت رابطه منفی دارد. در کشورهای توسعه یافته منتخب مؤلفه آموزش و مهارت، رژیم نهادی و ساختار اقتصادی رابطه منفی و معنادار، مولفه نوآوری و اختراع و فناوری اطلاعات و ارتباطات با شاخص فلاکت رابطه منفی و مثبت دارند.

گل ارضی و خراسانی (۱۴۰۱) به بررسی علیت میان متغیرهای توسعه مالی، رشد اقتصادی و شاخص فلاکت در رژیم‌های مختلف در ایران طی دوره زمانی ۱۳۸۰-۱۴۰۰ پرداخته و بر اساس نتایج برآورد الگو رابطه علی میان متغیرها در رژیم‌های مختلف تغییر کرد بطوریکه علیت یک طرفه منفی از سمت رشد اقتصادی و توسعه مالی بر شاخص فلاکت وجود دارد

کریمی و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی اثر زمانی و شدت تحریم‌های سازمان ملل و ایالات متحده بر شاخص فلاکت، در ۴۱ کشور طی دوره ۲۰۱۸-۱۹۹۱ پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که تحریم‌های شدید سازمان ملل باعث افزایش شاخص فلاکت، تحریم‌های خفیف و شدید ایالات متحده به ترتیب با ضرایب $۳/۲۰$ و $۱۲/۱۴$ باعث افزایش شاخص فلاکت شده است.

شاه‌آبادی و حیدرخانی (۱۳۹۹) به بررسی تأثیر مولفه‌های اقتصاد دانش بنیان بر شاخص فلاکت با استفاده از رویکرد داده‌های تابلویی و روش گشتاورهای تعمیم یافته طی دوره ۲۰۰۸-۲۰۱۸ برای دو گروه از کشورهای ماقبل نوآورمحور و نوآورمحور پرداختند. مولفه‌های اقتصاد دانش بنیان در این تحقیق شامل مشوق‌های اقتصادی و رژیم نهادی، سیستم ابداع و نوآوری، آموزش و توسعه منابع انسانی و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات است که همگی اثر منفی و معناداری بر شاخص فلاکت دارند.

سلاطین و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی تأثیر بازارهای مالی بر شاخص فلاکت در

گروه کشورهای منتخب با درآمد متوسط طی دوره ۲۰۱۴-۲۰۰۳ پرداخته و براساس نتایج تخمین نسبت سهام مبادله شده به حجم معامله‌های بازار سهام تأثیر معناداری بر شاخص فلاکت در گروه کشورهای منتخب ندارد درحالی که اعتبارهای اعطایی نظام بانکی به بخش خصوصی تأثیر منفی و معنادار بر شاخص فلاکت در گروه کشورهای منتخب دارد.

خانزادی و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی و تحلیل اثرات نامتقارن شوک‌های درآمدهای نفتی بر شاخص فلاکت در ایران طی دوره زمانی ۱۳۹۳-۱۳۵۰ پرداخته و براساس نتایج تخمین شوک‌های مثبت و منفی درآمدهای نفتی اثر منفی و معناداری بر شاخص فلاکت دارد.

آنوکورو^۱ (۲۰۲۳) به بررسی تأثیر سیاست پولی بر شاخص فلاکت در نیجریه طی دوره ۱۹۸۵-۲۰۲۰ پرداخته و براساس نتایج تخمین بیان میدارد سیاست پولی و نرخ ارز با شاخص فلاکت رابطه معناداری دارند.

لوپز^۲ (۲۰۲۲) به بررسی تأثیر گردشگری بر شاخص فلاکت در مکزیک از فصل تابستان ۲۰۰۰ الی فصل تابستان ۲۰۲۰ پرداخت. نتایج نشان‌دهنده رابطه منفی یک طرفه بین گردشگری با شاخص فلاکت است.

آدیندو و اوگوندا^۳ (۲۰۲۱) به بررسی اثر سیاست‌های مالی بر شاخص فلاکت در نیجریه طی دوره زمانی ۲۰۱۸-۱۹۸۱ پرداخته و براساس نتایج تخمین افزایش مخارج سرمایه‌ای و هزینه‌های مکرر دولت باعث کاهش شاخص فلاکت و افزایش بدهی‌های خارجی دولت باعث افزایش شاخص فلاکت می‌شود. همچنین سیاست‌های مالی به تنهایی در مقابله با شاخص فلاکت ضعیف عمل کرده که می‌تواند به علت سطح بالای فساد، ناامنی و زیرساخت‌های اقتصادی ضعیف در نیجریه باشد.

1. Anokwuru

2. López

3. Adindu & Ugondah

ایهنسکین و آکونگو^۱ (۲۰۱۹) به بررسی رابطه بین شاخص فلاکت و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در نیجریه در بازه زمانی ۲۰۱۷-۱۹۸۱ پرداخته و براساس نتایج تخمین رابطه منفی بین شاخص فلاکت و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در نیجریه وجود دارد، همچنین رابطه منفی بین شاخص فلاکت و نرخ ارز وجود دارد.

تاله و همکاران^۲ (۲۰۱۷) با استفاده از منحنی فیلیپس و قانون اوکان به بررسی میزان شاخص فلاکت در نیجریه پرداخته و براساس نتایج تخمین با افزایش قیمت نفت خام، شاخص فلاکت کاهش می‌یابد اما در برخی موارد افزایش قیمت نفت خام با شاخص فلاکت همخوانی دارد.

پوگوی و همکاران^۳ (۲۰۱۶) به بررسی شاخص فلاکت در ۸۹ کشور جهان بر اساس اطلاعات اکونومیست پرداخته و براساس نتایج تخمین شاخص فلاکت در سراسر کشورها تحت تأثیر شرایط اقتصادی داخلی و خارجی قرار دارد عوامل داخلی مثل قیمت مصرف کننده و بیکاری توسط دولت‌ها قابل کنترل هستند در حالی که عوامل خارجی و بین‌المللی مثل نرخ بهره تا حد زیادی تحت تأثیر فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی است و دولت‌ها می‌توانند با سیاست‌های اقتصادی موثر شاخص فلاکت را کاهش دهند.

افزایش شاخص فلاکت با کاهش رضایت از زندگی و ایجاد نابرابری درآمدی روحیه مشارکت جمعی را کاهش داده و باعث بروز انواع ناهنجاری‌های اجتماعی مانند جرم، جنایت و فساد می‌شود و همچنین با افزایش هزینه‌های جاری و تضعیف قدرت خرید مردم می‌تواند باعث بی‌ثباتی و نوسان در بازارهای اقتصادی شود (پندار و وفایی، ۱۳۹۸). اغلب مطالعات انجام شده در زمینه شاخص فلاکت به بررسی تأثیر متغیرهایی همچون جرم و جنایت، بازارهای مالی، درآمدهای نفتی، اقتصاد دانش‌بنیان، سیاست‌های پولی و مالی و... بر شاخص فلاکت پرداخته‌اند. وضعیت کشورهای با درآمد سرانه پایین و دارای

1. Ihensekhien and Akungu

2. Tule et al.

3. Pogoy et al.

فلاکت بالا ایجاب می‌کند تا به بررسی نقش عواملی همچون جهانی شدن و نهاد بر شاخص فلاکت پرداخت. بررسی‌های انجام شده نشان داد چنین مطالعه‌ای که با رویکرد مقایسه‌ای تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت را در دو گروه از کشورهای منتخب تولیدکننده علم بررسی نموده باشد در داخل و خارج کشور سابقه ندارد همچنین در این تحقیق ارتباط متقابل نهاد و جهانی شدن در نظر گرفته شده که از جنبه‌های نوآوری کار است و در مطالعات انجام شده مسبوق به سابقه نیست.

۴. روش شناسی و ارائه الگو

با الهام از مطالعات تجربی تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن بر شاخص فلاکت از الگوی زیر استفاده شده است:

$$MIS_{it} = f(GOV_{it}, GOL_{it}, INN_{it}, EDU_{it}, S_{tit}^f) \quad (1)$$

$$GOV_{it} = (GOL_{eit}, GOL_{pit}, GOL_{sit}) \quad (2)$$

$$L(MIS_{it}) = \beta_0 + \beta_1 L(MIS_{it-1}) + \beta_2 L(GOV_{it}) + \beta_3 L(GOL_{it}) + \beta_4 L(INN_{it}) + \beta_5 L(EDU_{it}) + \beta_6 L(S_{tit}^f) + U_{it} \quad (3)$$

که t معرف زمان و i معرف کشورهای مورد مطالعه است. عبارت L پیش از علامت اختصاری متغیرها نشانه استفاده از لگاریتم طبیعی آنها است. همچنین MIS_{it} : شاخص فلاکت و متغیر وابسته الگو است. MIS_{it-1} شاخص فلاکت در یک سال قبل است (متغیر با وقفه) که به عنوان متغیر توضیحی در سمت راست معادله ظاهر شده تا رابطه شکلی پویا به خود گیرد. β_0 نماد اثرات ثابت کشوری یا همان عرض از مبدهای ویژه هر مقطع، U_{it} جزء اخلاص است.

GOV_{it} بیانگر متغیر نهاد کشور t ام در زمان t ام است.

GOL_{it} بیانگر جهانی شدن کشور t ام در زمان t ام است. تأثیر جهانی شدن بر شاخص فلاکت از طریق تخصیص مؤثر منابع داخلی، اشاعه فناوری، بهبود بهره‌وری عوامل و

افزایش سرمایه را می‌توان منفی دانست. از طرفی جهانی شدن در کشورهای در حال توسعه که از سطح پایینی از بهره‌وری نیروی انسانی رنج می‌برند ممکن است موجب افزایش شاخص فلاکت گردد (آیناگبو و بوکاری^۱، ۲۰۲۲)

GOL_{eit} بیانگر جهانی شدن اقتصادی کشور نام در زمان نام است. شناخته شده ترین جلوه جهانی شدن اقتصادی باز شدن بازارها به روی تجارت خارجی و سرمایه‌گذاری است که مستلزم افزایش قابل توجهی در سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است (هاکس^۲، ۲۰۰۶). بخش عمده ای از این سرمایه‌گذاری می‌تواند بر میزان شاخص فلاکت موثر باشد.

GOL_{pit} بیانگر جهانی شدن سیاسی کشور نام در زمان نام است. ادغام سیاسی بیشتر در سطح منطقه‌ای احتمالاً منجر به همکاری‌های منطقه‌ای عمیق‌تر (به عنوان مثال در قالب بلوک‌های تجاری) می‌شود، در حالی که از سوی دیگر ممکن است مکانیسم‌هایی را ایجاد کند، به عنوان مثال موانع تجاری که برای محافظت از آنها طراحی شده است که می‌تواند بر روی شاخص فلاکت موثر باشد (گوریاکین و همکاران^۳، ۲۰۱۵).

GOL_{sit} بیانگر جهانی شدن اجتماعی کشور نام در زمان نام است. جهانی‌سازی اجتماعی، که شامل حرکت فرامرزی فرهنگ‌ها و باز بودن رسانه‌ها می‌شود، ممکن است درک مردم را از مزایای فرضی سبک زندگی خارجی (به عنوان مثال در قالب استفاده بیشتر از خودرو، کاهش مصرف کالری) و نیز از مزایای خارجی افزایش داده باشد و این عوامل منجر به تغییرات در سطح شاخص فلاکت گردد (گوریاکین و همکاران، ۲۰۱۵).

INN_{it} بیانگر نوآوری کشور نام در زمان نام است. نوآوری به کارگیری ایده‌های ناشی از خلاقیت و پیاده ساختن این خلاقیت به صورت یک محصول یا خدمت جدید است. نوآوری با افزایش ابداعات، افزایش بهره‌وری عوامل تولید می‌تواند زمینه را برای تغییرات در شاخص فلاکت فراهم آورد (معبودی و فراهانی، ۱۴۰۱).

1. Ayenagbo & Boukari

2. Hawkes

3. Goryakin et al.

EDU_{it} بیانگر سرمایه انسانی کشور t ام در زمان t ام است. بهبود سرمایه انسانی، دانش و مهارت افراد را افزایش می‌دهد و از کانال بهره‌وری باعث افزایش اشتغال، کاهش بیکاری و در نتیجه کاهش فلاکت می‌شود (حیدری و همکاران، ۱۳۹۰).

S_{tit}^f سرریز تحقیق و توسعه کشور t ام در زمان t ام است. سرریزهای تحقیق و توسعه بین‌المللی به عنوان یک محرک قدرتمند برای رشد بهره‌وری در نظر گرفته می‌شوند. بنابراین، سرریزهای تحقیق و توسعه بین‌المللی برای تحقیق در مورد توسعه اقتصادی و رشد بهره‌وری و کاهش شاخص فلاکت مهم هستند (لیو و همکاران، ۲۰۱۸).

جدول (۱). ماخذ آماری متغیرها

نوع متغیر	نام متغیر	شاخص جایگزین	پایگاه آماری	آدرس پایگاه آماری
وابسته	شاخص فلاکت	جمع تورم و بیکاری	بانک جهانی	www.worldbank.org
توضیحی	نهاد	میانگین شش شاخص حکمرانی خوب	بانک جهانی	www.worldbank.org
	جهانی شدن	شاخص‌های جهانی شدن KOF	موسسه تحقیقات در زمینه کسب و کار	www.kof.ethz.ch
	نوآوری	ورودی نوآوری	سازمان جهانی مالکیت معنوی	www.wipo.int/global_innovation_index
کنترل	سرمایه انسانی	میانگین سال‌های تحصیل	آزمایشگاه داده‌های جهانی	www.globaldatalab.org
	سرریز تحقیق و توسعه خارجی	تحقیق و توسعه	بانک جهانی	www.worldbank.org

منبع: یافته‌های پژوهش

برای محاسبه سرریز خارجی تحقیق و توسعه وزن اصلی فعالیت‌های تحقیق و توسعه متعلق به کشورهای عضو OECD است و از کانال واردات به سایر کشورهای جهان منتقل می‌شود لذا از شاخص لیچنبرگ و پوتری^۱ (۱۹۹۸) برای محاسبه این

^۱. Lichtenberg & Potterei

شاخص به صورت زیر استفاده شده است:

$$S_i^f = \sum_{j=1}^n \frac{M_{ij}}{GDP_j} (S_j^d)$$

که GDP_j^d ، M_{ij} و به ترتیب نشان دهنده تولید ناخالص داخلی، انباشت تحقیق و توسعه داخلی کشورهای گروه OECD و واردات هر یک از کشورهای منتخب تولید کننده علم از کشورهای عضو گروه OECD است.

۵. برآورد الگو

براساس نتایج آزمون ریشه واحد لوین، لین و چو^۱ (LCC) در جدول (۱) تمامی متغیرها در سطح مانا هستند. تنها متغیر جهانی شدن اقتصادی در کشورهای با درآمد سرانه بالا با روندزدایی مانا شده است.

جدول (۲). آزمون مانایی متغیرها

کشورهای با درآمد سرانه بالا				کشورهای با درآمد سرانه پایین			
نتیجه	احتمال پذیرش صفر	مقدار بحرانی (۰.۰۵)	متغیر	نتیجه	احتمال پذیرش صفر	مقدار بحرانی (۰.۰۵)	متغیر
I (0)	۰/۰۰	-۳/۰۴	شاخص فلاکت	I (0)	۰/۰۱	-۲/۲	شاخص فلاکت
I (0)	۰/۰۰	-۲/۵	نهاد	I (0)	۰/۰۳	-۱/۸	نهاد
I (0)	۰/۰۰	-۳/۱	جهانی شدن	I (0)	۰/۰۰	-۷/۷	جهانی شدن
I (1)	۰/۰۰	-۷/۲	جهانی شدن اقتصادی	I (0)	۰/۰۰	-۵/۸	جهانی شدن اقتصادی
I (0)	۰/۰۰	-۲/۳	جهانی شدن سیاسی	I (0)	۰/۰۰	-۴/۷	جهانی شدن سیاسی
I (0)	۰/۰۰	-۶/۰۵	جهانی شدن اجتماعی	I (0)	۰/۰۰	-۱۳/۳	جهانی شدن اجتماعی
I (0)	۰/۰۰	-۱۱/۴	نوآوری	I (0)	۰/۰۰	-۶/۶	نوآوری
I (0)	۰/۰۰	-۸/۹	سرمایه انسانی	I (0)	۰/۰۰	-۶/۵	سرمایه انسانی

^۱. Levin, Lin & Chui

I (0)	۰/۰۰	-۴/۵	سرریز تحقیق و توسعه	I (0)	۰/۰۰	-۷/۵	سرریز تحقیق و توسعه
-------	------	------	---------------------	-------	------	------	---------------------

منبع: یافته‌های پژوهش

براساس نتایج جدول (۲) تخمین الگو به صورت داده‌های تابلویی برای هر دو گروه از کشورها تایید می‌گردد.

جدول (۳). آزمون قابلیت تخمین الگو به صورت داده‌های تابلویی

کشورهای مورد مطالعه	آماره F	احتمال	نتیجه
با درآمد سرانه بالا	۱۵/۰۰	۰/۰۰	الگو به صورت داده‌های تابلویی است.
با درآمد سرانه پایین	۱۲/۳۷	۰/۰۰	الگو به صورت داده‌های تابلویی است.

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج آزمون سارگان در جداول (۲) و (۳) بیانگر متغیرهای ابزاری مناسب است. همچنین براساس نتایج آزمون همبستگی پسمانده ضریب خود رگرسیونی مرتبه اول AR(1) معنادار و ضریب خودرگرسیونی مرتبه دوم AR(2) معنادار نیست. لذا تخمین الگو برای هر دو گروه تورش تصریح وجود ندارد و نتایج برآوردی قابل اطمینان است.

جدول (۴). نتایج برآورد الگو به روش گشتاورهای تعمیم یافته در کشورهای با درآمد سرانه

بالا

متغیر وابسته: شاخص فلاکت	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)	(۵)	(۶)	(۷)	(۸)	(۹)
LMIS (-1)	۰/۰۰۹ (۰/۰۰)	۰/۰۱ (۰/۰۰)	۰/۰۰۲ (۰/۰۰)	۰/۰۱ (۰/۰۰)	۰/۰۰۱ (۰/۰۰)	۰/۰۲ (۰/۰۰)	۰/۰۳ (۰/۰۰)	۰/۰۱ (۰/۰۰)	۰/۰۰۳ (۰/۰۰)
LINNi	-۰/۵۸ (۰/۰۰)	-۰/۵۸ (۰/۰۰)	-۰/۷۳ (۰/۰۰)	-۰/۵۹ (۰/۰۰)	-۰/۵۹ (۰/۰۰)	-۰/۸۸ (۰/۰۰)	-۰/۸۴ (۰/۰۰)	-۰/۶۷ (۰/۰۰)	-۰/۳۰ (۰/۰۰)
LEDU	-۰/۱۲ (۰/۰۰)	-۰/۴۶ (۰/۰۰)	-۰/۵۶ (۰/۲۱)	-۰/۱۵ (۰/۰۰)	-۰/۱۲ (۰/۰۰)	-۰/۱۱ (۰/۰۰)	-۰/۸۶ (۰/۰۰)	-۰/۵۵ (۰/۰۰)	-۰/۴۶ (۰/۰۰)
LSFt	-۰/۵۸ (۰/۰۰)	-۰/۶۸ (۰/۰۰)	-۰/۶۱ (۰/۰۰)	-۰/۶۷ (۰/۰۰)	-۰/۶۰ (۰/۰۰)	-۰/۷۸ (۰/۰۲)	-۰/۸۰ (۰/۰۲)	-۰/۶۸ (۰/۰۳)	-۰/۹۳ (۰/۰۳)
LG0V	-	-۰/۲۶	-	-۰/۲۸	-	-۰/۹۵	-۰/۸۵	-۰/۴۹	-۰/۹۶

(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)		(۰/۰۰)		(۰/۰۰)		
-۰/۸۵	-۰/۵۴	-۰/۵۲	-۰/۲۰	-	-۰/۵۰	-۰/۵۳	-	-	LGOL
(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)		(۰/۰۰)	(۰/۰۰)			
-	-	-	-۰/۵۸	-۰/۹۲	-	-	-	-	LGOL*LGOV
			(۰/۰۰)	(۰/۰۰)					
-	-	-۰/۴۵	-	-	-	-	-	-	LGOLe*LGOV
		(۰/۰۰)							
-	-۰/۱۲	-	-	-	-	-	-	-	LGOLp*LGOV
	(۰/۰۰)								
-۰/۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	LGOLs*LGOV
(۰/۰۰)									
۱۶/۶۹	۱۸/۳۷	۱۸/۹۱	۱۸/۷۵	۱۹/۶۶	۱۶/۲۷	۱۹/۹۰	۱۷/۲۹	۱۹/۸۷	آماره آزمون سارگان
(۰/۴۰)	(۰/۳۰)	(۰/۲۷)	(۰/۲۸)	(۰/۳۵)	(۰/۵۰)	(۰/۳۳)	(۰/۵۰)	(۰/۴۰)	
۰/۰۵	۰/۲۱	۰/۲۱	۰/۱۶	۰/۰۵	۰/۲۶	۰/۰۰	۰/۲۱	۰/۰۰	AR (1)
-۰/۷۷	-۰/۳۷	-۰/۱۱	-۰/۱۹	-۰/۲۶	-۰/۳۵	-۰/۱۰	-۰/۹۱	-۰/۲۰	AR (2)
تعداد گروه: ۲۳					تعداد مشاهدات: ۲۷۶				

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول (۵). نتایج برآورد الگو به روش گشتاورهای تعمیم یافته در کشورهای با درآمد سرانه پایین

(۹)	(۸)	(۷)	(۶)	(۵)	(۴)	(۳)	(۲)	(۱)	متغیر وابسته: شاخص فلاکت
۰/۰۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳۵	۰/۰۰۶	۰/۰۱	۰/۰۰۴	۰/۰۱	۰/۰۰۷	LMIS (-1)
(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۳)	(۰/۰۰)	(۰/۰۳)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	
-۰/۷۱	-۰/۷۴	-۰/۶۸	-۰/۷۱	-۰/۵۶	-۰/۴۷	-۰/۴۹	-۰/۵۸	-۰/۶۰	LINNi
(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	
-۰/۱۰	-۰/۱۳	-۰/۲۵	-۰/۰۵	-۰/۳۴	-۰/۵۶	-۰/۶۸	-۰/۱۷	-۰/۳۳	LEDU
(۰/۰۰)	(۰/۰۱)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۱)	(۰/۰۰)	(۰/۲۱)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	
-۰/۳۵	-۰/۳۷	-۰/۳۹	-۰/۳۷	-۰/۲۸	-۰/۴۰	-۰/۴۲	-۰/۳۴	-۰/۳۶	LSFt
(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	
-۰/۲۳	-۰/۱۸	-۰/۲۴	-۰/۲۱	-	-۰/۱۱	-	-۰/۱۴	-	LGOV
(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)		(۰/۰۰)		(۰/۰۰)		
-۰/۳۶	-۰/۳۵	-۰/۴۱	-۰/۳۸	-	-۰/۲۷	-۰/۲۹	-	-	LGOL
(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)	(۰/۰۰)		(۰/۰۰)	(۰/۰۰)			
-	-	-	-۰/۵۵	-۰/۳۹	-	-	-	-	LGOL*LGOV
			(۰/۰۰)	(۰/۰۰)					

-	-	-۰/۴۴ (۰/۰۰)	-	-	-	-	-	-	-	LGOLe*LGOV
-	-۰/۶۳ (۰/۰۰)	-	-	-	-	-	-	-	-	LGOLp*LGOV
-۰/۵۱ (۰/۰۰)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	LGOLs*LGOV
۲۶/۰۵ (۰/۱۶)	۲۶/۴۵ (۰/۱۵)	۲۶/۲۰ (۰/۱۵)	۲۶/۲۹ (۰/۱۵)	۲۵/۹۲ (۰/۲۵)	۲۴/۲۹ (۰/۳۳)	۲۴/۰۹ (۰/۳۴)	۲۶/۱۲ (۰/۲۹)	۲۵/۲۲ (۰/۳۳)		آماره آزمون سارگان
۰/۱۴	۰/۱۷	۰/۲۲	۰/۱۶	۰/۲۱	۰/۹۹	۰/۵۲	۰/۲۱	۰/۲۶		AR (1)
۰/۱۱	۰/۰۸	۰/۳۵	۰/۲۰	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۰۸	۰/۱۱	۰/۱۱		AR (2)
تعداد گروه: ۲۳					تعداد مشاهدات: ۲۷۶					

منبع: یافته‌های پژوهش

۶. جمع‌بندی و پیشنهادها

بر اساس نتایج جداول (۴) و (۵) ضرایب تخمینی متغیر شاخص نهادی حکمرانی در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۲۶- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰/۱۴- است که با نتایج مطالعات عدنان و همکاران (۲۰۱۱)، ویلیامز (۲۰۰۹)، مینیا و ویلیو (۲۰۰۸)، کلاگو و همکاران (۱۹۹۶)، شاه‌آبادی و همکاران (۱۳۹۷) و شاه‌آبادی و همکاران (۱۳۹۲) مطابقت دارد؛ زیرا بهبود هر یک از مولفه‌های حکمرانی از طریق افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری در فعالیتهای تولیدی زمینه ایجاد اشتغال برای نیروی کار را فراهم می‌آورد و با کاهش بیکاری موجب کاهش فلاکت می‌شود. همچنین بهبود کیفیت نهاد از طریق بسط و بهبود فعالیتهای تولیدی موجب تخصیص بهینه منابع، استفاده مطلوب از ظرفیتهای بالقوه تولیدی جامعه، کنترل نرخ نقدینگی و تنظیم بازارها گردیده که بستر ساز کاهش تورم و شاخص فلاکت خواهد بود.

ضرایب تخمینی شاخص جهانی شدن در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۵۳- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۲۹- است که با نتایج مطالعات جیین (۲۰۰۰)، میرزایی و آفاجانی (۱۳۸۸) و رمضان‌پور (۱۳۸۳) مطابقت دارد؛ زیرا جهانی شدن با

جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و انتقال فناوری منجر به نوآوری، افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های تولید و رشد تولید کالا و خدمات می‌شود که در نهایت منجر به کاهش بیکاری و کاهش فلاکت می‌شود. همچنین با توسعه جهانی شدن و باز بودن تجارت کارایی در تولید، تخصیص بهتر منابع و استفاده بهتر از ظرفیت‌ها افزایش یافته و با جذب سرمایه‌گذاری خارجی موجب کاهش تورم و کاهش فلاکت می‌شود.

ضرایب تخمینی تأثیر متقابل کیفیت شاخص نهاد حکمرانی و جهانی شدن در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۹۲- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۳۲- است. همچنین ضریب تخمینی نهاد و جهانی شدن اقتصادی در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۴۵- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۴۴- است که با نتایج مطالعات فریدمن (۲۰۰۰) و طالبیان و همکاران (۱۳۹۴) مطابقت دارد. زیرا بهبود شاخص جهانی شدن اقتصادی از طریق کاهش موانع تجاری و افزایش سرمایه‌گذاری خارجی منجر به تحولات فنی و افزایش عرضه تولیدات، تخصصی شدن تولید و ایجاد صرفه حویبی حاصل از مقیاس تولید گردیده و در نتیجه به کاهش شاخص فلاکت کمک می‌کند.

ضریب تخمینی تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن سیاسی در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۱۲- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۶۳- است که با نتایج مطالعات محمدخانی و همکاران (۱۳۹۳) مطابقت دارد. زیرا جهانی شدن سیاسی از طریق کاهش نقش دولت در اقتصاد می‌تواند باعث افزایش رقابت و کاهش رانت و آزادسازی تجاری شود. نتیجه آزادسازی تجاری افزایش و حرف رانت، کاهش قیمت نسبی کالاهای انحصاری است. در چنین شرایطی اگر نهاد حاکم بر جامعه به درستی عمل کند با تنظیم سیاست‌های پولی مناسب می‌تواند اجازه دهد که این کاهش در قیمت‌های نسبی در سطح عمومی قیمت‌ها نیز منعکس شود و از این طریق به کاهش تورم و در نهایت کاهش فلاکت کمک کند.

ضریب تخمینی تأثیر متقابل نهاد و جهانی شدن اجتماعی در کشورهای با درآمد

سرانه بالا ۰.۱- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۵۱- است. ضریب تخمینی متغیر نوآوری در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۵۸- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۶۰- است که با نتایج مطالعات شاه‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵) و نجفی و آذربایجانی (۱۳۹۶) مطابقت دارد. زیرا بهبود نوآوری با خلق فناوری‌های نوین و روش‌های کارآمد و کم هزینه باعث افزایش تولید و کاهش تورم می‌شود. همچنین از طریق ایجاد رقابت بین صنایع مختلف و افزایش تحقیق و توسعه منجر به افزایش اشتغال و کاهش بیکاری می‌شود، و از این دو کانال می‌تواند به کاهش شاخص فلاکت در کشورها کمک کند.

ضریب تخمینی شاخص سرمایه انسانی در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۱۲- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۳۳- است که با نتایج مطالعات زاغی و همکاران (۱۴۰۰)، سرلک و همکاران (۱۳۹۹)، اولاد (۲۰۱۴) و مفتی و همکاران (۲۰۱۶) مطابقت دارد. زیرا بهبود سرمایه انسانی از طریق افزایش بهره‌وری و کارایی نیروی کار، منجر به تمایل بیشتر بنگاه‌های تولیدی به استخدام نیروی کار شده و در نتیجه سبب کاهش بیکاری از یک سو و از سوی دیگر با آموزش و توسعه سرمایه انسانی توانایی یک کشور جهت نوآوری و استفاده از تکنولوژی افزایش یافته و از این طریق منجر به افزایش تولید و کاهش سطح عمومی قیمت‌ها شده و در نهایت باعث کاهش شاخص فلاکت می‌شود.

ضریب تخمینی شاخص سرریز تحقیق و توسعه خارجی در کشورهای با درآمد سرانه بالا ۰.۵۸- و در کشورهای با درآمد سرانه پایین ۰.۳۶- است که با نتایج مطالعات آندرسون ولوی (۲۰۰۶)، شاه‌آبادی و داوری کیش (۱۳۹۴) و فطرس و همکاران (۱۳۹۳) مطابقت دارد. زیرا تحقیق و توسعه کشورهای جهان از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و واردات کالا و خدمات منجر به بهبود و گسترش تحولات فنی و ایجاد مزیت نسبی اکتسابی و ارتقا توان تولیدی بنگاه‌ها می‌شود که این امر موجب افزایش ظرفیت‌های تولید، افزایش کیفیت نهاده‌های تولید و افزایش عرضه محصولات باکیفیت

شود و در نهایت موجب کاهش شاخص فلاکت می‌گردد.

در راستای نتایج تحقیق برای کشورهای با درآمد سرانه پایین پیشنهاد می‌شود:

از آنجایی که جهانی شدن و پیوستن به اقتصاد جهانی یکی از مهمترین چالش‌های کشورهای با درآمد سرانه پایین است، سیاست‌گذاران این کشورها با بهبود مولفه‌های حکمرانی زیرساخت‌های لازم جهت ادغام در اقتصاد جهانی را به گونه‌ای فراهم کنند که منابع کشور را به نفع منابع دانش محور همچون تحقیق و توسعه، حمایت از نوآوری، سرمایه انسانی و... هدایت کنند تا از این طریق با افزایش قدرت رقابت‌پذیری و بهره‌وری عوامل به کاهش نرخ تورم و نرخ بیکاری (شاخص فلاکت) کمک کنند.

از طریق بهبود مولفه‌های حکمرانی موجب شناخت ابعاد مختلف جهانی شدن و بهره‌گیری از آن در جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری‌های نوین و کاهش شاخص فلاکت شوند. همچنین سیاست‌های کلان اقتصادی این کشورها با محوریت گسترش بازار عوامل تولید (سرمایه‌انسانی، نوآوری، کارآفرینی، R&D و...) باشد تا از این طریق موجب شکل‌گیری مزیت‌های نسبی جدیدی شوند که از یک سو موجب کاهش نرخ بیکاری و از سوی دیگر با گسترش فعالیت‌های اقتصادی و تولید سبب کاهش نرخ تورم و کاهش شاخص فلاکت گردد.

۷. تعارض منافع

تعارض منافع وجود ندارد.

۸. سپاسگزاری

از دانشگاه الزهرا جهت حمایت، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع:

- Adindu, A & Ugondah, Ch. (2021). Effect of fiscal policy on misery index in Nigeria. *European Journal of Research in Social Sciences*, 9(1), 30-44.

- Anokwuru, G. (2023). Monetary policy and misery index in Nigeria. *European Journal of Economic and Financial Research*, 7(2), 85-102.
- Ayenagbo, K. & Boukari, M. (2022). Comparative Analysis of the Interlinks between Globalization, Governance and Development in African Economic Communities. *Journal of the Knowledge Economy*, 14(4), 4318-4338.
- Dadgar, Y & Nazari, R. (2014). The impact of misery index on crime in Iran. *The Journal of Economic Studies and Polices*, 9(2), 63-86 (In Persian).
- Golarzi, GH & Khorasani, M. (2022). Examining causal relationships between development, economic growth and poverty index. The 4th annual conference of the Iranian Financial Association (In Persian).
- Goryakin, Y., Lobstein, T., James, W. P. & Suhrcke, M. (2015). The impact of economic, political and social globalization on overweight and obesity in the 56 Low and Middle Income Countries. *Soc Sci Med*. 133(10), 67-76.
- Heidari, H., Dabbag, R & Sanginabadi, B. (2011). The Effect of Higher Education on Economic Growth in Iran, An Application of Bounds Test Approach: *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 17(59), 115-136 (In Persian).
- Hawkes, C. (2006). Uneven dietary development: linking the policies and processes of globalization with the nutrition transition, obesity and diet-related chronic diseases. *Glob. Health*, 2(4),1-18.
- Ihensekhien, O. A. & Akungu, A. M. (2019). Nexus between Misery Index and Foreign Direct Investment: Evidence from Nigeria. *Journal of Finance and Economic Research*, 4(1), 137-152.
- Izadkhasti, H., Javaherdehi, S & Abdollahi, M. (2018). Analysis of Macroeconomic Factors Affecting Unemployment in Iran's Provinces: With Emphasis on Cost Credits and Acquisition of Capital Assets Ownership. *Journal of Economics and Modelling*, 8(32), 1-30 (In Persian).
- Karimi, E., Fotourehchi, Z., & Hassanzadeh Mahmoudabad, M. (2021). Investigating Of Time Effect and Severity of UN and US Sanctions on Misery Index of Target. *The Economic Research (Sustainable Growth and Development)*, 2(21), 151-180 (In Persian).
- Kaufmann, D., Kraay, A. & Mastruzzi, M., (2009). Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996-2008. World Bank Policy Research Working Paper 4978.
- Kakoui, N., & Naghdi, Y. (2014). The Relationship between Inflation and Money in Iran. Evidence from P* Model. *The Economic Research (Sustainable Growth and Development)*, 14 (2), 135-156 (In Persian).
- Khanzadi, A., Moradi, S & Heidarian, M. (2017). *Quarterly Journal of Applied Theories of Economics*, 3(4), 129-152 (In Persian).
- Liu, J., Lu, K. & Cheng, S. (2018). International R&D Spillovers and Innovation Efficiency. *Journal of Sustainability*, 10(11), 1-23.

- López, F.S. (2022). The effect of international visitors on poverty alleviation in Mexico: an approach from the misery index. *Journal of Applied Economics*, 25(1), 839-855.
- Lichtenberg, F. & Pottelsberghe De La Porttere, B. V. (1998). International R&D spillovers: A comment. *European Economic Review*, 42(8), 1483-1491.
- Mostolizadeh, M., & Seilsepour, M. (2024). The effect of Knowledge-based economy on the misery index in Selected Developing and Developed Countries. *Iranian Pattern of Progress*, 11(4) (In Persian).
- Maboudi, R., & Farahani, A. (2023). The impact of innovation on employment in Iran. The 1th national innovation conference in humanities and social sciences (In Persian).
- Pogoy, A. M., Plaisent, M. & Bernard, P. (2016). Global implication of fractals on misery index across countries. *International Journal of Global Business*, 9(1), 30-38.
- Pendar, M., & Vafaei, E. (2019). Convergence of Misery Index in Selected Countries of 1404 Development Perspective Document of Iran. *Nahar and Inder Approach: Macroeconomics Research Letter (MRL)*, 14(27), 149-173 (In Persian).
- Ruprah, I. J. & Luengas, P. (2011). Monetary policy and happiness: Preferences over inflation and unemployment in Latin America. *The Journal of Socio-Economics*, 40(1), 59-66.
- Razini, EA., Soori, AR & Tashkini, A. (2012). Analyzing the Relationship Between Government Size and Unemployment Rate in Iran. *Economics Research*, 11(43), 199-218 (In Persian).
- Salatin, P., GHalamzan, N., GHaffari, K & Somee, N. (2016). Financial Deepening Influences on Misery Index (Panel Data Approach). *Financial Economics*, 10(35), 131-146 (In Persian).
- Shahabadi, A., Heydarkhani, F. (2020). The Effect of Knowledge-Based Economy Components on Misery Index in Selected Countries. *Planning and Budgeting*, 25(3), 95-116 (In Persian).
- Shahabadi, A., Amiri, B & Ganji, M. (2017). The Effect of Governance Index on Inflation in Selected Countries of G77. *Quarterly Journal of Quantitative Economics*, 14(54), 161-185.
- Tule, K. M., Egbuna, E. N., Dada, E. & Ebuh, G. U. (2017). A dynamic fragmentation of the misery index in Nigeria A dynamic fragmentation of the misery index in Nigeria. *Cogent Economics & Finance*, 5(1), 1-13.
- Yousefi Sheikh Robot, M., & Chavoshi, M. (2020). A Comparative Analysis of the Impact of Economic (Monetary and Financial) Policies on Graduates' Unemployment and Total Unemployment. *Quarterly Journal of Economic Strategy*, 8(30), 105-132 (In Persian).